

Pogovori.

Gčna. *M. S. Škoda* za lepe sanje, da so Vam izginile, in pa tudi za „cvetko zlato, ki jo je Vam dal angel“. Pojete namreč:

„O cvetica ti nebeška,
kam si izginila sedaj?
Ni več sena — ni cvetlice:
Angel vse nazaj mi daj!“

Saj Vam angel ni vzel —, ampak šele dal! Zdi se nam, da ste preslabo varovali svojo zlato cvetko, ki je na vsakem peresu imela ime: „poezija“. Nič za to! Brez nje bodete drugače tudi „razvedrili si srce“, ker domišljijo imate precej živahno, besede na izbero. Kaj, ko bi se poskusili v prozi? Nam bi ustregli prav zelo, če nam kaj dobrega pošljete, in list naš bo, če pogodite dobro in pravo, nesel Vaše ime v dežel kot pisateljice, če ne kot pesnice. Pogum velja.

Gosp. *Radivoj*. Kajpak, da je to lepa in poetiška misel: gledati v nedolžno srce. In nič ni čudno, če se Vam je vnelo srce ob takem pogledu in ste zapeli pesem: „Nedolžno srce“. Pa kakor je srce nedolžno, tako je tudi Vaša pesem o njem. In Vi hočete imeti sodbo iz te pesmice o svoji „pesniški zmožnosti“! Hentaj, to ni lahka stvar, trdno in veljavno iz take drobne „pesmice“ povzeti sodbo o pesnikovi zmožnosti! A ker že mora tako biti, izjavljamo, da kažete tudi Vi dobro srce, vneto za lepoto in pripravno za čista čustva. Ako Vam je Bog položil v srce še pravi pesniški dar, treba Vam je samo še, da se učite o poeziji, o besedi, o slovnicu, o meri, rimi in na kar se v pesništvu še pazi. Ako bo vse to, no! potem bodete izvrsten pesnik. Brez potu, ni medu, saj Vam je znan, kaj ne, ta pogovor? Ako torej želite pomnožiti naše slovstvo z uma Svojega dobrimi izdelki, tedaj le na delo! Truda se ne plašite! S prijateljskim pozdravom Vam želimo obilnega uspeha za obilni trud.

Gosp. ? : „Ptičku po zimi.“ Koliko praznih besedij! Pa tako tolažite ubogo tičico po zimi, ko „čivka tako tožno in se trudi z glasom kaj otožnim znaniti, kaj ji drobno srce želi“ itd.! Jesti nima revišče, ker „hrib in plan pokriva beli sneg in ne vé, hrana

kje se bo dobila, ker gladen skakaš med vejevjem smrek“. Dajte, natrosite ji kaj piče: prosa, konoplja in kaj drugega, ne pa da ji prav brez potrebe „delate sline“, češ, „prišla bo spomlad zelena... napajal bo te Vesne krasne slaj“. In blagrujete: „Oj blagor ti! Ne bo ti nikdar znano, Kako veliko da je to gorje, Imeti v srcu neceljivo rano, Ki noč in dan je trga, peče, žge.“ Hu! ob tem trganju in pečenju in žganju... kaj, če bo se srce — prismodilo!... Pamet, pamet, mladi prijatelj, pa bodite usmiljeni do živalc in do — Sebe!

Gosp. *Čičikov* v *K.* „Kaj pa je tebe treba bilo?“ pravite, da bomo popraševali, ko prejmemo Vaše pismo. Motite se: Ljub nam je vsak poskus dobrohotečega prijatelja, ki se hoče ukvarjati s pesništvom; „dubrohotečega“ pravimo, t. j. takega, ki se ne igra samo za kratek čas, ali da bi uganjal šalo, temveč mu je pesništvo resno delo, ker je delo za — umetnost. Zakaj bi se torej ne veselili, če nam prihaja obilno poskusov iz mladih peres? Četudi ni vse dobro in toliko zrelo, da bi se tiskalo v list, vendar je vsak poskus vsaj toliko vreden, da izpregovorimo par besedij o njem. Ne odbijati, privablja nam je volja. In če pride morda kaka pikra beseda vmes, dobrohotečemu znancu ne bo škodila, temveč ga bo vspodbodla, opozorila na napake ali ga vsaj pripravila do tega, da se bo koristneje ukvarjal z drugim delom. In zato smo zadovoljno prejeli i Vaše „pesni v blagohoten pregled in pravo oceno“ — kakor ste izrazili Svojo željo. No: „ledine naše poezije“ več orati treba ni, kakor je mogel reči kdaj Prešeren. Vzgle-dov na tem polju, in sicer prav dobrih in lepih, imamo sedaj že obilo. Le potruditi se je treba, da jih začetniki prebirajo, proučujo in po teh vzgledih se izobražajo, seve, če imajo za to tudi dar od rojstva. In dar imate, to Vam moramo častitajoč priznati. Lahko rečemo: malo naših pesnikov-začetnikov nas je tako lahko prepričalo o svoji resnični pesniški zmožnosti, kakor so nas Vaši proizvodi. Lep jezik, gladka beseda, pesniške misli, lahek polet: to so lastnosti, ki v obili meri dičijo te pesni. In vendar

Vam ne moremo izpolniti želje, ki jo izražate: „Neizrečeno bi me pa veselilo, če bi bila med temi katera godna in bi jo vzprejeli v svoj list.“ Zakaj? Čudno, kaj ne, ko smo popred našli vse vrline, ki jih imajo Vaše muze otroci. Vidite, zdi se nam vendar ob vsem tem, da je včasih beseda, včasih misel nekam prisiljena, bodi da tako zahteva rima in merilo, bodi da sploh preveč nadolgo opisujete in pripovedujete. Za dokaz bodi kar prva: „Slovakovo naročilo.“ Misel ni izvirna; mnogo pesnikov pošilja tičico tje in tje in ji daje naročila, kaj in kako naj peva, ko prileti na ono mesto. Toda če pravite:

Izpustil sem iz kletke ga. —
Kako po drevji ti skaklja,
kako lepo zdaj poje
nedolžne pesni svoje!
— Le poj, le poj, oj ptiček moj!
Naj se razlega glasek tvoj
po širni tej ravnini
v tolažbo domovini — ,

se nam zdi, da je Vaš „ptiček“ res poseben tiček, ki poje posebne „nedolžne“ pesmi, da bi ž njimi „tolažil domovino“! Ko bi mogli iz pesmi povzeti, da mislite sebe, oziroma človeka kot takega tička, no, to bi še bilo. Pa tega ni iz pesmi dobiti in tudi ni bila misel Vaša, ker dalje pevate: „In ko si pesen dokončal, S katero Stvarnik te navdal, Poleti v daljne mesto, V mažarsko Budimpesto“ ... „S pesnijo te je navdal!“ — To je prisiljeno rečeno radi rime in merila.

„Kraj morja“ je druga Vaša. Prav nič ne moremo očitati vsebini te pesmi. A oblika nam ni povsem všeč. Prav lahko in brez škode bi jo bili zapisali čveterovrstno. Ali ne čutite, da to ni blagoglasno, če ločite besede, n. pr.:

Tam na morskem
je obrežji
cvetka mlada zacvetela,
ravno ko na (!)
krilih brzih
vesna v kraje je prispela?

Nehoté smo se spomnili onega svetovnega ... „Schuh-Macher und Poet dazu“. Smrtno pesem zapiskati in v slovo zavriškati se pač morda bere, — a o vetru to reči ni primerno. V „Nekdaj“ manjka jedne stopice. Seve, sedaj moderni „novostrujarji“ ne vprašajo več ne za merilo, ne za rimo, ne za kako pravilo. Ako pa mislijo, da je

to kaj posebnega — kar tako napisati kako misel, in naj je še tako neumna, motijo se zelo. Vedno se moramo držati gesla: *Naj pesem umetna, Naj merjena bo, Nikdar ni prijetna, Ak' žali uho!* Nekak non plus ultra se nam zdi pa to-le:

Po gozdu se sprehajal sem.
Ko pa domov odhajal sem,
že stopil na verando sem.

Slab veter z juga je pihljaj
in z listom malim se igral
na tleh, ki bil prignan do sem.

V gozdu -- verando in ž njo se veže listek prignan do sem! Je že nekaj, ali nasmejniti smo se morali Vaši bujni — ne domišljiji — ampak: zgovornosti. Tudi mešate pojma v drugi kitici: „psiček“ pa „mucka“, ki se po znanem pregovoru vendar ne gledata rada. „Modri paša“ se dosti slabo obnaša. Sicer imate misel prav izvrstno, a niste je pokazali v dovolj lepi obliki. Ljudstvo želi od svojega paše dela, in „petsto grl močnih ti krepko zavpije, zazvené da okna hiš Gozdove slavne“! Paša na „trikratnem balkonu“ se prikloni, „da se vidi mu vrh glave svetla pleša“ (!), in govori, da jim ne more pomagati: „saj še sam ga nimam dela, ko sem vendar paša vaš“. Ta misel je vsekako najbolj originalna, a oblika v tej pesmici najslabša. — „Pomlad prihaja“ — tudi tu je lepa, poetiška misel, a Vaš veterček se nam zdi prav kakor stara ženica, ki veliko, veliko govori, a malo pové. Dosledni niste v merilu povsem, klasični, rekli bi, tu in tam v svoji domišljiji. Starka (zima) je zaprla deklico „pomlad“ in jo hudo imela.

Ko njen ljubec, solnce zlato, zvedel je,
kje da je, se brž na konja vsedel je,
brž pred grad ledeni zdirjal je,
tamkaj starko prav hudo — ozmirjal je!

Pa naj reče kdo, da ni to: izvirno! Da-li tudi izborno?

Najboljša se nam zdi Vaša „Noč“, dobra tudi „Šumljajo valovje“. Da pa popolno ne prezremo Vaše želje, da bi katero natisnili, natisnemo prihodnjič „Vaškega čuvaja“.

Upamo, da smo Vam ustregli, ko smo nekaj več kakor po navadi govorili o Vaših proizvodih. To pa, kar smo gotovo z najboljšim namenom povedali, hotite sprejeti tudi z dobro voljo, pa boste gotovo imeli lepe uspehe ob svojih delcih. (Dalje.)

Pogovori.

(Dalje.)

G. Čičikov. Berimo torej Vašo pesmico!

Vaški čuvaj.
(Idila.)

Po nebu megle se podé
in dežek predroben rosé;
a veter se v drevje zaganja,
budi je iz nočnega spanja.

Tam v vasi ob plotu sloni
čuvaj in varuje ljudi
pred tati, požarom in zeva
in čaka nestrpno že dneva . . .

Oj to vam je Vrban že star,
živeti mu res ni več mar,
in smrti od dne do dne čaka,
(saj zginé po smrti bol vsaka).

Nocoj pa se usmili ga smrt:
zavije v mrtvaški ga prt.
Čuvaj pa ob plotu tam čuje,
pretekle mu dni premišluje . . .

No, to vam neslani res so,
nevgnani vaščani res so,
ker sleherni sili v čuvaja,
poredno vsakdo mu nagaja:

„Kako si vendār varoval,
presneti čuvaj! Si-li spal,
ko danes ponoči je vzela
sosedā Vrbana smrt bela?“ —

Mira. Vedno bolje! Vaše srce je čuteče,
misli pa so trezne. In to je nekaj, to je ve-
liko. Jako nam ugajata: „Usahli cvetki“ in
„Razlika“, kateri morda porabimo za list.

Manj dobra pa se nam zdi „Sreča“ — bodi
zaradi oblike, bodi zaradi nelogičnih misli.
„Zrak — prah“, to ni rima; „vesel — otel“
ne prav čista. Kaj mislite: Je-li od gradov,
ki si jih stavi v zrak človek, res kaj „po-
drtin“? In da bi teh bil vesel človek?

G. Zabreški. Vi imate, da bolj kratko
odgovorimo na Vaši vprašanji, gotovo dovolj
„talenta, da bodete mogli s časom kaj do-
seči“. Vsakdo je za nekaj, zakaj bi ne bili
i Vi? Talente pa je treba likati, vaditi. Sto-
rite i Vi tako in urite se, predno mislite
stopiti v javnost; zlasti je „conditio sine qua
non“, da dobro znate slovnico slovensko, če
hočete pisati slovensko. O pesmi: „Noč“?
Ni pod nič. Misel celo lepa. Smrtni angel
ni mučitelj — tudi ni ga Bog ustvaril v
radost ljudem, „pač pa ljudstvu v tolažilo,
da pozabi tuge vse. V meni najde vsak zdrav-
vilo, Jaz zacelim rane vse.“ Spanja angel
celó „molči, prednost mu molčé priznava“. Rabite pa preveč besedij, veliko premalo, ali
celó nič ločil: vejic, vprašajev, še pike se
Vam zdi škoda. To sicer ni kdo ve kak
greh, ali zdi se nam, da kaže nekako lahko-
miselnost. Pesniki so sicer večkrat taki, a
zato ni, da bi jih posnemali i Vi. Konec
dober — vse dobro! Vaš konec k pesmi
„Noč“ je — slab. Zato sedaj za naš list še
ni, in skoro dvomimo, da bi jo kar tako
sprejeli v kak drug list. Z Bogom!

Vabilo k romanju v sv. deželo.

Že od nekaj so se kristijani s posebnim spoštovanjem ozirali na one kraje, v katerih je bival naš Odrešenik, v katerih je delal čudeže, katere je slednjič posvetil s svojo krvjo. Koliko kristijanov je srčno želelo romati v one svete kraje! Toda radi prevelike daljave in radi velikih stroškov je potovalo navadno le malo število v svete kraje. Vsled raznih ugodnih okoliščin je pa dandanes to potovanje mnogo olajšano, zlasti ako se združi večje število romarjev in se v ta namen najme posebna romarska ladija. Na ta način je lansko leto romalo nad 500 Tirolcev v sv. deželo.

Ker se je romanje Tirolcev izteklo jako ugodno in z jako malimi stroški, zato je gotovo prav, da se tudi Slovincem ponudi prilika v večjem številu romati v sv. deželo.

Verni Slovenec rad roma na božja pota, zaradi tega se tudi trdno nadejamo, da se oglasi toliko število romarjev, da bo mogoče prirediti

prvo veliko romanje Slovencev v sv. deželo.

V Ljubljani, dné 17. aprila 1899.

Odbor.